У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 149. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1971 No. 149. VOL. LXXVIII

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 13-го серпня 1971

В АМЕРИЦІ

З БІЛОГО ДОМУ ПОПЕРЕДИЛИ ФЕДЕРАЛЬНИХ СЛУЖБОВЦІВ, що вони можуть втратити працю, або ж їх буде перенесено де-інде, якщо занадто наполягатимуть на тому, щоб дітей - учнів перевозили автобусами до шкіл в ім'я десегрегації. Щоб збалянсовувати в школах кількість білих і чорних учнів, треба в окремих випадках підвозити дітей, але не можна перебільшувати відсотка, встановленого законом. Президент Ніксон також за тим, щоб транспортувати дітей автобусами до шкіл задля поборювання сеґреґації, з тим, щоб не переступати встановлених законом меж.

КОМІСІЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ У ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ установила, що Корпусові Морської Піхоти у В'єтнамі довший час постачали дефективні електроґенератори, які не раз в час потреби спинялись. Це призводило до збільшення кількости жертв у Корпусі та неґативно відбивалося на його боєздатності у В'єтнамі.

РИМОКАТОЛИЦЬКА ДІЄЦЕЗІЯ В НЮ ЙОРКУ змінить свою резиденцію: із старих будинків в стилі Ренесансу, на Медісон евню, її буде перенесено до модерної 20-поверхової будови при 1-й і 55-ій вулиці. Та будівля коштуватиме 13 мільйонів долярів. Старі будинки Архидієцезія буде винаймати, але з умовою, що вони зберігатимуться, як історична пам'ятка.

КРИМІНАЛЬНИЙ СУД У НЮ ЙОРКУ РОЗГЛЯНУВ у минулому році 82 000 кримінальних справ. Лише за цю четвертину 1971 року Кримінальний Суд розбирав і виносив рішення в 23 000 кримінальнних злочинах. Хоча кількість заарештованих у в'язницях в Ню Йорку останнім часом трохи зменшилась, однак злочинів не зменшилось — суди просто не встигають розглядати всіх кримінальних випадків.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ має приблизно стільки ж дезертирів, скільки їх мала і під час другої світової війни: з кожної 1 000 вояків тікає приблизно 60 осіб. Дезерція у В'єтнамі розпочалася з 1965 року, коли пожвавились воєнні дії. Дезертиром вважають вояка, який перебуває поза своєю частиною без дозволу командування довше, як 30 днів. Майже немає дезертирів у американській воєнно - морській фльоті і в бойовому летунстві. Багатьох дезертирів врешті-решт виловлюють і повертають до військової служби, а деякі самі туди добровільно повертаються.

ПРОКУРАТУРА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ПОВІДОМИЛА, що до того міста торгівці наркотиками перевозять нелеґально кожного дня до 100 000 пакетиків з отруйною „героїною". Один такий пакетик отрути коштує 5 долярів, отже це робить чималий „бизнес", торгівці наркотиками заробляють сотки тисяч долярів. У Філядельфії є яких 20 000 наркоманів, з яких більшість заживає по кілька таких пакетиків „героїни" денно.

У СВІТІ

ІНДІЯ ЗАПЕВНИЛА АМЕРИКУ, що підписаний в цьому тижні у Ню Делі 20-річний „пакт приязни" з Совєтським Союзом не звернений проти неї ні проти будь-котрого її союзника. Індійський амбасадор у Вашинґтоні, Якшмі Кан Іга, відвідав державного секретаря Вілляма Роджерса і мав з ним довгу засекречену розмову. У Ню Делі й у Москві проголошено спільну індійсько - совєтську заяву, в якій стверджується „тотожність" поглядів на східньо - пакістанську кризу, яка вимагає не військової, а політичної розв'язки.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВІЛЛЯМ РОДЖЕРС ЗАПРОСИВ до себе пакістанського амбасадора Аґу Гілялі і передав йому стурбування американського Уряду долею східньо - пакістанського лідера, Шейха Муїбура Рахмана, що його судять тайним судом у Пакістані за „зраду". Роджерс передав пакістанському амбасадорові відповідне звернення, підписане 11 сенаторами і 58 конґресменами. Припускають, що пакістанці таки засудять лідера бенґальських автономістів на смерть, але зараз замінять ту кару на досмертну в'язницю.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТІТО ПРИБУДЕ в жовтні ц. р. до Вашинґтонну з відвідинами. Кремлівські правителі очевидячки стурбовані цими відвідинами і тому совєтський партійний шеф Леонід Брежнєв заповівся з відвідинами до Тіта. Західні коментатори припускають, що саме у зв'язку з тією візитою Брежнєва юґославський часопис „Народна армія" поміщує серію статтей шефа штабу юґославської армії генерала Віктора Бубаня про вишколювання не тільки рекрутів до армії, але всього цивільного населення на випадок ворожої агресії: це прозорий натяк, що Юґославія не наслідуватиме смирної Чехо-Словаччини, коли б Москва захотіла застосувати „доктрину Брежнєва" також до неї, Юґославії, і перевести там інвазію.

ТИБЕТСЬКИЙ ДАЛЯЙ ЛЯМА МАЄ надію, що відвідини президента Ніксона у Пекіні дадуть в дальших наслідках злагіднення комуно - китайського режиму в Тибеті та, можливо, що й доведуть до відзискання Тибетом його державної незалежности. 36-річниий Даляй Ляма рятувався у 1959 р. втечею від переслідувань збоку окупантської комуно - китайської влади і від того часу перебуває на території Індії.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ЗВЕРНУВСЯ з закликом до всіх членських держав, щоб вони негайно дали найменше 26 мільйоннів долярів на допомогу понад сім мільйонам втікачів із Східнього Пакістану в Індії. Американський сенатор Едвард Кеннеді об'їздить тепер ті табори втікачів, де він стверджує на кожному кроці страшну нужду, голодування і важкі недуги. Пакістанський уряд заборонив сенаторові Кеннеді приїздити до Пакістану.

ПОМЕРЛА БЛ. П. СТЕФАНІЯ ІЗ ШЛЕМКЕВИЧІВ ЧАПЕЛЬСЬКА

Елизабет. — У п'ятницю дня 13 серпня ц. р. у шпиталі Мавнт Клер, Н. Дж. упокоїлася в Бозі, проживши 83 роки, Стефанія зі Шлемкевичів Чапельська, вдова по відомому церковному діячеві у ЗСА сл. п. о. Левові Чапельському. Похоронні обряди відбудуться в понеділок 16 серпня ц. р. в церкві св. Володимира в Елизабеті, Н. Дж.

Астронавти з залоги „Аполло-15" вимагають продовжування програми космічних летів на Місяць

Гюстон. — Під час пресової конференції, яка відбулася тут у четвер 12 серпня ц. р., астронавти із залоги „Аполло - 15" — полковник Дейвід Р. Скотт, підполковник Джеймс Б. Ірвін та майор Алфред М. Ворден — звітували коротко про свій лет на Місяць, інформуючи основніше зокрема про свої розвідувальні геологічні праці на його поверхні і свої знахідки та зібрані під час екскурсій матеріяли й обсервації. На думку астронавтів, на Місяці залишається ще дуже багато справ і проблем для з'ясування і тому з кожного погляду треба й далі продовжувати програму космічних летів на Місяць і відбути таки космічні лети „Аполло - 18" і „Аполло - 19", що були в останній час відкликані керівництвом НАСА. Полк. Скотт заявив, що Місяць треба буде й далі досліджувати так, як Антарктику із постійних чи напівпостійних встановлених на Місяці баз із допомогою електромобілів. Скотт не виключає, що в таких експедиціях зможе в майбутньому брати участь від шість до десять людей. Керівництво НАСА вирішило було, що після летів „Аполло - 16" і „Аполло - 17", останній із яких мав би відбутися в грудні 1972 року, завдання програми летів на Місяць і його дослідів будуть уже здійснені.

Компанія „Бетлегем Стіл" стрималася з відвишкою цін на сталь

Вашинґтон, Д. К. — Дирекція сталеливарної компанії „Бетлегем Стіл" несподівано повідомила, що заповіджену на 1-ше грудня цього року підвишку цін на деякі види її продукції відкладено до 1-го лютого 1972 р. Стосується це головно металевих листів, що їх використовують в автомобільній промисловості та в інших важливих ділянках індустрії. Компанія „Бетлегем Стіл" за своєю кількістю продукції займає друге місце у всій країні. Не повідомлено про причини такого стримання від підвишки цін, але аналісти вважають, що найголовнішою причиною напевно була мала запотребованість ринку на металеві листи, що їх „прокачують" у холодному стані. Ціна мала б бути підвищена на 8 відсотків, що викликало б майже автоматичне підвищення на сталь і сталеві продукти і в інших компаніях та взагалі нове подорожчання товарів. Збоку Адміністрації президента Ніксона ще не було офіційної реакції на це несподіване і важливе для економіки країни повідомлення. Але один із високих урядовців висловив видиме задоволення з такого стану справи, сказавши, що „вільний ринок все таки діє".

Два політичні діячі з Ню Джерзі поставлені в стан обвинувачення за одержування хабарів

Нюарк. — Місцева федеральна лава присяжних поставила в середу 11 серпня ц. р. в стан обвинувачення за хабарництво і вимагання хабарів двох видатних політичних діячів із стейту Ню Джерзі — стейтового сенатора Вілларда Б. Новлтона, республіканця з повіту Берґен та колишнього голову демократів із стейту Ню Джерзі Роберта Дж. Буркгардта. Обидва обвинувачені конкретно в тому, що вони вимогли в цілому 211.000 долярів від однієї нюйоркської будівельної компанії. Сенатор Новлтон мав вимогти, згідно із 34 пунктами обвинувачення, 181.000 долярів від фірми Дж. Річ Стірс з Ню Йорку в заміну за допомогу цій компанії здобути контракти від управління Ню Джерзі Тирнпайку та управління пристані на ріці Делавер в 1968 і 1969 роках. Демократа Буркгардта обвинувачують в тому, що він мав одержати 30.000 долярів хабарями в той час, як він був секретарем стейту в 1964 році, від фірми Дж. Річ Стірс за допомогу в одержанні контракту на будову одного з поверхів Меморіяльного моста над рікою Делавер. Частину з одержаних грошей Буркгардт мав використати під час демократичної кампанії за вибір на губернатора в 1965 році.

Шахтарі в Чіле страйкують проти дирекцій знаціоналізованих компаній

Сант'яґо. — Шахтарі двох великих компаній міді, недавно удержавлених, себто знаціоналізованих, застрайкували, домагаючись кращої платні і кращих умов праці. Також у сільському господарстві помітний значний спад, а в двох районах застрайкували сільськогосподарські робітники на великих фармах, разом яких 700 осіб. Чіле змушене довозити вже тепер більше харчових та інших продуктів з-за кордону, ніж раніше. Страйк майже 5.000 шахтарів на шахті „Сальвадор" тривав 12 днів. Шахтарські страйки приносять країні кругло 300 тисяч долярів втрат денно, бо немає продукції, якої можна було б торгувати. Тим часом, лівий уряд президента-марксиста д-ра Алленде далі закликає, щоб „робітнича кляса" працювала з посвятою „в ім'я побудови соціялізму в Чіле". У країні не вистачає на ринку таких харчів, як куряче м'ясо, яйця, воловина тощо, і урядові довелося збільшувати імпорт тих товарів. Уряд д-ра Алленде сам сприяв до певної міри такому явищу: в перших місяцях було підвищено робітникам платню, а коли люди дістали більше грошей, то почали й більше купувати Однак, тепер складається таке становище, що в різних місцевостях країни люди мають гроші, але немає там товарів. Все це вже відбилось на функціонуванню самого лівого уряду: 5 ністра.

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ОУВЛ

Чикаґо. — Цього року припадає 25-ліття від часу заснування Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, ОУВЛ, що вже 22 роки видає свій „Інформативний Листок" та групує фахівців того фаху. Ювілейний З'їзд в 25-ліття заснування і 20-ліття діяльности Об'єднання в ЗСА відбудеться в цьому році в днях 23-25 жовтня у Чикаґо. В програмі З'їзду будуть, між ін., доповіді, наукові засідання, бенкет із забавою. „Інформативний Листок" друкувався раніше в Едмонтоні, тепер його друк перенесено до Чикаґо. ОУВЛ належить до системи УККА, має постійний Стипендійний і Допомоговий Фонд.

ВІДБУЛАСЯ 5-ТА КОНФЕРЕНЦІЯ СВІТОВОЇ АНТИКОМУНІСТИЧНОЇ ЛІҐИ, ВАКЛ

Маніла, Філіппіни. — У працях 5-ї Конференції Світової Антикомуністичної Ліґи, ВАКЛ, що відбулася в Манілі в днях 21-25-го липня ц. р., взяли участь репрезентанти України та Антибольшевицького Бльоку Народів, АБН, Ярослав Стецько, п-ні Слава Стецько та інші представники. Тоді ж одночасно, відбулася там і Світова Конференція Молоді ВАКЛ. На Пленарному засіданні з доповіддю виступав Ярослав Стецько, голова АБН і співголова Европейської Ради Свободи. П-і Слава Стецько промовляла на стотисячному мітинґу на стадіоні про визвольну боротьбу України та інших поневолених народів. Ярослав Стецько одержав, сказано в комунікаті, особливе відзначення ВАКЛ і Філіппін за свою антиімперську діяльність Таку ж металеву плитку з відповідними написами одержали в присутності голови Парляменту Філіппін та ін. державних діячів голова Китайської Делеґації Ку Ченґ-канґ, голова Японської Делеґації Д. Кітоака й кілька ін. діячів. На масовому Вічі Свободи виступали крім п-і Слави Стецько, також сестра кубинського диктатора Кастра, Хуаніта Кастро, яка є видатною антикомуністичною діячкою та ін., а голова Віча Свободи ген. Алехо Сантос, який розбив комуністичних ворохобників на Філіппінах, передав їм відзнаки-мечі з написами в подяку за боротьбу проти комунізму. У-

(Закінчення на стор. 4-ій)

125-те засідання Паризької конференції про В'єтнам було знову невдатне

Париж. — У четвер 12-го серпня ц. р. відбулося вже 125-те з черги пленарне засідання Паризької конференції про В'єтнам, але воно було, як усі попередні, знову цілком безуспішне. Голова делеґації Північного В'єтнаму Хуан Туї не явився і його виправдували „легким занедужанням", але загально припускали, що він занедужав дипломатично, вважаючи, що те засідання все одно не принесе нічого нового і корисного. По американському боці головував Філіп Габіб, який призначений вже на амбасадора до Південної Кореї. На місце видатного дипломата Дейвіда Бруса, який відійшов із становища голови американської делеґації на тій Паризькій конференції про В'єтнам, призначений амбасадор Віллям Портер. Можливо, що комуністи приймуть нову тактику з приїздом Портера. Філіп Габіб закинув комуністам, що вони, відмовившись з'ясувати різні подробиці й неясності власної пропозиції з 1 липня ц. р., тим самим виявили, що їм не залежить на мирній політичній розв'язці В'єтнамського конфлікту. Засідання було взагалі коротке і нецікаве.

Південна Ірляндія вимагає реорганізації північно-ірляндського правління

Белфаст. — Від понеділка у цьому тижні згинуло у Північній Ірляндії вже 25 осіб у сутичках тамошніх католицьких демонстрантів із протестантськими та з британським військом. Вибухи бомб у столиці Північної Ірляндії Белфасті й кількох інших містах, підпали, стріляння снайперів та інші акти терору спонукали вже близько 10.000 цивільних мешканців втекти до Південної Ірляндії, де на швидку руку встановлено кілька прифронтових таборів. Південно-ірляндський прем'єр Джек Линч на публічній пресовій конференції всю вину приписав державно-політичній системі у Північній Ірляндії, яка від 1921 року, від поділу Ірляндії на суверенну південну Ірляндську Республіку і північну частину, підлеглу Британії має уряд, зложений виключно з протестантів, ворожих католицькій меншині населення і постійно ту меншину дискримінує. Линч вимагав створення північно-ірляндського уряду на базі пропорційної репрезентації обох груп населення. Північно - ірляндський прем'єр Браєн Фолкнер з місця ту суґестію відкинув.

Сирія зірвала дипломатичні взаємини з Йорданією

Дамаск. — Дальшим доказом на розпряжність в арабському світі стало зірвання дипломатичних взаємин між Сирією і сусідньою Йорданією. В офіційному комунікаті Сирії закидається Йорданії, що вона вперто відмовляється від „єдности арабського фронту" у війні проти Ізраїлю і що допускається „безперервних провокацій". Конкретно, Сирія закинула Йорданії, що йорданські війська заатакували одно сирійське село за дві милі в глибині Сирії. У тій сутичці сирійці буцім-то захопили два йорданські танки. Сирія, яка погодилась на конфедерацію з Єгиптом і Лібією, стоїть під правлінням лівих військовиків. Вона відмовилась від підтримання Єгипту і Йорданії у шуканні шляхів замирення з Ізраїлем. Головним постачальником зброї є Совєтський Союз. Сирія підтримувала завжди палестинських партизанів на йорданській території і таврувала йорданського короля Гуссейна, який приборкав тих партизанів, що загрожували розвалом Йорданії. Це вже третя арабська держава, яка зірвала зв'язки з Йорданією, раніше зробили це вже Альжир і Лібія.

В Еспанії помер інженер-лісівник Богдан Н. Лучаковський

Мадрит. — В середу 11-го серпня ц. р. помер в Еспанії, на 72-му році життя відомий український лісівник інженер Богдан Н. Лучаковський. Народжений 1900 року на Станиславівщині, працював після закінчення студій у Богородчанських й інших лісництвах. Переїхавши на еміґрацію, був засновником і кількакратним головою Об'єднання Українських Лісників і Деревників (ОБУЛД), що було засноване 1946 року в Німеччині і згодом перенесене до ЗСА. Був автором багатьох друкованих у виданнях „Свободи" та в інших журналах і газетах мисливських спогадів і статтей про лісову справу в Карпатах, як також активним співробітником видаваної в Сарселі „Енциклопедії Українознавства". Помер сл. п. інж. Богдан Н. Лучаковський, перебуваючи на відвідинах у своєї доньки — мисткині Роксоляни Лучаковської - Армстронг.

ПОМЕР ВОЛОДИМИР ДОЛЕНКО, ВИДАТНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, ГОЛОВА СЕЛЯНСЬКОЇ ПАРТІЇ

Новий Ульм. — В суботу 7 серпня ц. р. тут у шпиталі помер на 83-му році життя, після довгої і важкої недуги, пробувши 75 днів без свідомости, видатний український еміґраційний діяч Володимир Андрійович Доленко, голова Центрального Комітету Союзу Земель Соборної України — Селянської Партії. Похорон сл. п. Володимира Доленка відбувся у вівторок 10 серпня ц. р. в Новому Ульмі, з участю двох священиків. Ніяких промов під час похорону — згідно з висловленою ще до смерти волею Покійного — не було. Покійний залишив дружину і двоє дітей, що з ними його роз'єднано ще в 1941-му році під час облоги Ленінґраду.

Володимир Доленко

Народжений 29 квітня 1889 року в слободі Мечибилові Ізюмського повіту на Харківщині, сл. п. Володимир Андрійович Доленко був за освітою юрист і за фахом адвокат-цивіліст та правний дорадник.

З 1908-1917 рр. — був членом Першого куреня — громадсько-політичної організації Миколи Міхновського. Брав активну участь також в інших організаціях, що їх заснував М. Міхновський.

З перших днів революції 1917 р. В. Доленко — член Українського Національно-

(Продовження на стор. 3-ій)

Відбудеться Крайовий З'їзд ТУСМ

Дітройт. — У Дітройті в днях 10-11 вересня ц. р. відбудеться Четвертий З'їзд Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, ТУСМ. У п'ятницю 10 вересня в залі дому „Орлик" о 8-ій год. вечора відбудеться Товариська Зустріч, при 9740 Конант евню. Праця З'їзду відбуватиметься в приміщеннях стейтового Вейнського Університету, при Ентоні Вейн Драйв і Воррен евню, в „Меморіял Голл", приміщення „Б". Реєстрація делеґатів і гостей триватиме до 10 г. ранку в суботу 11-го вересня, а потім розпочнеться ділова частина З'їзду із звітами, обговоренням, уділенням абсолюторії уступаючій Управі тощо. Після обідової перерви о 2-ій год. дня мґр А. Лозинський прочитає доповідь на ідеологічну тему, а мґр Р. Сеньків — на програмову тему. В кінці після звітів комісій відбудеться вибір нової Управи ТУСМ, увечорі забава з танцями, в залі дому „Орлик".

Відбудеться зустріч ОДУМ-у Америки й Канади

(О. К.) Цьогорічна зустріч ОДУМ-у Америки й Канади відбудеться на оселі ОДУМ-у „Київ" в ЗСА на „Лейбор Дей вікенд", а саме 4, 5 і 6-го вересня. Оселя ОДУМ-у лежить недалеко містечка Аккорд між містами Керґонсон і Кінґстон, на шляху 209. Святочний комітет очолює Олексій Шевченко, член ЦК ОДУМ-у. Окрім членів ЦК та Головних Управ, до Святочного Комітету входять Наталка Сандул, Віктор Войтихів, Віктор Вовк, Марія Бойко, Віктор Корсунь, Іван Данильченко, Василь Григоренко та Борис Яремченко.

В суботу, 4-го вересня, відбудеться дефіляда одумівських відділів, спортові змагання, забава та виступ мистецьких одиниць ОДУМ-у Чикаґо і Торонто на „Союзівці". На „Союзівці" з Чикаґо виступить ансамбль бандуристів, жіночий хор мішаний хор, вокальна група дівчат у супроводі струнного ансамблю ОДУМ-у під керівництвом Анатолія Луппо, та танцювальна група під керівництвом Івана Іващенка. З Торонта дівочий ансамбль „Молода Україна", ансамбль бандуристів під керівництвом Валентини Родак та танцювальна група під керівництвом Стефанії Штих.

В неділю після Служби Божої згадані мистецькі одиниці та одиниці ОДУМ-у з інших філій виступлять також на оселі ОДУМ-у.

В програму зустрічі ОДУМ-у включено також зустріч усіх учасників курсів виховників ОДУМ-у Америки й Канади. Їм буде видано великі та малі емблеми табору виховників, обговорено спільну поїздку літаком 1972 року до Европи та ін.

День „Пластунки і Пластуна" відбувся на Пластовій Оселі в Іст Четгем

Іст Четгем (З. Корчинський).—7-го і 8-го серпня ц. р. в Іст Четгем на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" біля Іст Четгем відбувся день „Пластунки-Пластуна", що його зорганізували команди і булави таборів, які саме в тому часі діють на Оселі. На це свято приїхали також члени Крайової Пластової Старшини: голова КПС пл. сен. Павло Дорожинський, заст. гол. пл. сен. Ігор Раковський і пл. сен. Дмитро Косович, крайові команданти пластунок і пластун в пл. сен. Слава Рубель і пл. сен. Володимир Свинтух, діловод Пластприяту КПС інж. Баранський і голова КТК пл. сен. Зенон Корчинський. Вони використали цей час рівнож на обговорення різних актуальних проблем чи то з Управою Оселі, чи з командами і булавами таборів. Оглянули також пластові табори, в яких в тому часі таборувало в чотирьох таборах понад 320 учасників. Під час перебувань на Пластовій Оселі члени Крайової Пластової Старшини, члени Пластприяту довколишніх Пластових Станиць, велике число Старшого пластунства і членів Пластового Сеніорату та батьків пластової молоді, що саме таборувала на Оселі, мали нагоду наявно побачити, чого учасники таборів навчилися. Показовий впоряд виконали юначки під проводом ст. пл. Тиньки Гординської і, пл. вірлиці Христі Сливоцької та юнаки під проводом ст. пл. Ігора Гіля Народні танки під проводом

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members-monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смерть політичного лідера

Померлий 7 серпня політичний діяч Володимир Доленко був оригінальною і колоритною, непересічною постаттю нової історії України. Прихильник і реалізатор самостійницьких ідей Миколи Міхновського, що їх прийняв він за свої в часи пореволюційної реакції 1908-1914 років і згодом на світанку української національної революції 1917-го року, Володимир Доленко залишився їм вірним і у важкий період совєтської окупації двадцятих років, засновуючи і беручи участь в підпільних організаціях та в українському церковному русі.

Засуджений тоді трикратно на ув'язнення в Суздалі, згодом на Соловках і на заслання в шахти Забайкалля, пробув у совєтських тюрмах і концтаборах понад сім років життя. Врятувавшись із четвертого заслання уже під час німецько - совєтської війни втечею, прибуває зразу ж до рідного Харкова, відновляє й очолює перейменовану в Організовану Українську Громадськість Мужичу Партію і всусильно працює для відбудови і прохарчування міста. Після нової окупації Харкова й України, відлучившися через воєнні події від родини — жінки і двох дітей, переїжджає на еміграцію й знову ж стає в перші ряди організованого політичного і громадського життя. Встановляє зв'язки з Державним Центром УНР й іншими лідерами еміграції, відновляє 1945 року Організовану Українську Соборну Громадськість з участю представників усіх українських земель, стає співорганізатором заснованого 1946 року Українського Національно - Демократичного Союзу (УНДС) і з 1948 року очолює створений ним Союз Земель Соборної України — Селянську Партію.

Сл. п. Володимир Доленко був людиною громадською, високо ідейною і безкомпромісовою в таких питаннях, як самостійність, соборництво і непримиренність у відношенні до московського комунізму. Україну, для якої жив, терпів і змагався, уявляв собі, як вільну й незалежну державу, побудовану на принципах миру і солідарности усіх її верств — селян, робітників й інтелігенції. До боротьби за цей ідеал кликав й організував своїх земляків протягом усього свого життя, від молодих років аж до похилого віку і важкої хвороби, що поклала його в могилу.

Зміна партії

Перехід політиків з партії до партії є досить частим явищем. Пригадати б із всесвітньої історії, що два великі державні мужі Британії, Бенджамін Дізраелі і Вінстон Черчілл, були лібералами й перейшли до консерватистів. Гаррі Труман пропонував був безпартійному Д. Д. Айзенгаверові кандидувати на президента від Демократичної партії і погнівався на нього, коли Айзенгавер зголосив свою кандидатуру, як республіканець. Хід подій і власний досвід впливають на еволюцію політичних поглядів активних людей, це природне явище. Сумніве, коли зміна партії відбувається не внаслідку зміни світогляду, а з уваги на можливості дальшої особистої кар'єри.

Присвятивши обширний редакційний коментар переходові нюйоркського мейора Джана Ліндзі з Республіканської до Демократичної партії, прихильний йому „Н. Й. Таймс" ані словом не згадує про ідеологію і політичний світогляд Ліндзі, тільки про те, що він утратив шанси дальшої кар'єри в рядах Республіканської партії з уваги на її зворот у консервативний бік, коли Ліндзі пішов „наліво". Але ж Джан Ліндзі був колись заступником генерального прокуратора Бравнелла за Д. Д. Айзенгавера і був кількакратним республіканським конгресменом. Його зворот „наліво" прийшов тоді, коли він побачив, що більшість в Ню Йорку становлять виборці з рядів муринських і порторіканських дільниць та робітничої маси. Тому він лагодив страйки міських робітників по лінії їхніх максимальних висот і потурав обтяженню бюджету людьми на утриманні міської суспільної опіки, так званого „велфе-ру", і став найнепопулярнішою фігурою серед поліції та пожежної сторожі. Творення протекційних високоплатних посад причинилось до катастрофального фінансового стану Ню Йорку.

Насправді Джан Ліндзі давно перестав бути республіканцем. Саме напередодні його заяви про перехід до демократів популярний „Дейлі Ньюз" іронізував в своєму едиторіялі, що не слід говорити, щоб Ліндзі „залишився" республіканцем, а тільки, щоб урешті „став" ним. Ліндзі має президентські амбіції. Не виключене, що він дістав тиху обіцянку від Демократичної партії, що його, Ліндзі, ставитимуть в 1972-му році на віце - президента. Але найвірогідніше, що Джан Ліндзі, пересідаючись з одного крісла на друге, може опинитися між ними на долівці.

М. Мельник

СПРАВА НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Конечність української самостійної держави є безсумнівною істиною і навіть будь-яку дискусію на цю тему можна б уважати як політично деморалізуючу. Та світ не складається тільки з чорних і білих красок. Вальтер Ульбрихт, здається, був переконаний, що існування його режиму важливіше за з'єднання Німеччини. Зараз після окупації Чехо - Словаччини видавалось майже неймовірним, щоб там знайшлася більша кількість людей породи Гусака, які були б здібні дякувати росіянам за „визволення". Та Гусак це зробив кількома наворотами і він не одинокий, що готовий того роду деклярації робити.

Для нас проблема самостійности України є бездискусійна, але це не змінює факту — і з цього ми повинні здавати собі справу, що є й такі українці, які вважають комунізм і теперішній режим важливішим за незалежність України. Деяким імпонує те, що вони є членами могутньої держави. Українці, що живуть в Америці, повинні здавати собі з цього справу. Існує ще третя група, яка булаб задоволена політичною і культурною автономією. Звичайно, в групі тій є люди, що воліли б мати ту автономію під демократичним устроєм цілого СССР.

Кожна людина, що якийсь час жила у підсовєтській Україні, про це все знає. Вона знає, що „совєтські люди" в Україні таки існують і що це не є виключно видумка російської пропаганди чи щойно якісь пляни на будуче.

Люди ці не сидять байдуже. Деякі з них беруть активну участь у „перевиховуванні" українських мас. Їх у тій праці підтримують закони, шкільництво, економічний тиск, пропаганда і поліція. І тому про ті справи не можна мовчати. З тими людьми на ці теми треба дискутувати, бо тільки таким чином можна приспішити процес росту національної свідомости в Україні.

Дискусія ця навіть не є дуже тяжка. Український самостійник під цим оглядом стоїть на незрівняно сильніших позиціях, чим естонець, вальонець, каталёнець, чи канадійський француз.

Україна під мовним, культурним й історичним оглядом є окремою нацією і навіть „совєтські люди" з України це признають. Отже, проблема тільки в тому, чи українцям можливо і доцільно бути в хоч якому тіснішому політичному пов'язанні з Росією.

„Совєтські люди" з України, разом з українськими коляборантами, переконують українську і закордонну публіку про те, що українці і росіяни це близькі кревняки. Але українська і російська літератури та історія свідчать про щось цілком інше. Історія української нації позначена виявами найбільш гострого бажання індивідуальної свободи. Росіяни такої свободи не мали ніколи. Різниця фундаментальна. Вона є багато важливіша, чим досить поверховний факт, що українець розуміє досить багато із російської мови, навіть без того, щоб її вчитись.

Російська пропаганда, підтримувана українськими коляборантами і „совєтськими людьми", день і ніч заливає українську людину запевненнями про політичну і культурну рівноправність не тільки різних націй, але й поодиноких людей в СССР. Та, хоч який об'єктивний спостерігач, напевно дуже скоро прийде до переконання, що це не тільки неправдиве, але й неможливе. Я повторюю — неможливе!

Перш за все, Росія мала, має, і довго ще буде мати амбіції стати найбільшою мілітарною і політичною потугою в світі. Як довго та амбіція буде основним началом російської закордонної політики, так довго росіяни просто не можуть толерувати ніякого, а зокрема українського, націоналізму, навіть і в найлагіднішій формі. Вони будуть нищити навіть такі маленькі натяки на український націоналізм, як „Собор" Гончара. „Собор" же не можна трактувати нарівні з Хвильового „Вальдшнепами" чи політичними трактатами деяких молодих громадських і культурних діячів, що сьогодні творять захалявну літературу в Україні. Та помимо того реакція проти нього прийшла. Реакція така буде приходити і в будучності, бо Росія цілком не думає позбуватись природнього багатства, індустрії, робочої сили, і „гарматнього м'яса" України.

По-друге — і це не менш важливе — росіян є три рази більше, чим українців. Чим далі, тим більше диспропорція та буде рости, навіть коли б українці перестали русифікуватись. Яка людина зі здоровим глуздом може собі уявити, що українці в тому роду державі можуть бути рівноправні, або що за допомогою терпеливої „реальної політики" тієї рівноправности можуть добитись в будучності? Українці не будуть там рівноправні, коли б навіть в імперії скінчилась диктатура і прийшла демократія. І тому аргумент, мовляв, українці повинні відчувати гордість з того, що є громадянами такої могутньої держави, прямо смішний. Коли якийсь український діяч виїде за кордон, тоді ніхто з ним про політику СССР навіть і не думає говорити. А до Києва приїжджають чужинці не як до столиці України, а як до історично цікавого міста. Та й взагалі, коли мова про політику якоїсь країни, тоді ніхто ніколи не рахувався, не рахується, і не буде рахуватись з членами національних меншин.

Того роду політичне відношення сил відбивалось і

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВІТЛА Й ТІНІ АСУАНСЬКОЇ ГРЕБЛІ

Лондон. — Дня 1-го серпня ц. р. єгипетський уряд заключив договір з консорціюмом 7 західньо-европейських держав на будову нафтопроводу із бухти Суезу до Александрії коштом 117 мільйонів фунтів ст.

Факт цей виглядає трохи дивним, коли взяти до уваги, що Єгипет не дав провести цю будову СССР, який нечейже побудував Асуанську греблю та електростанцію на ній, яких урочисте відкриття відбулося у січні ц. р. з участю делеґації СССР на чолі з Підгорним.

Бо коли СССР так заслужився для Єгипту, що побудував йому греблю, за яку Єгипет буде платити СССР в натурі, тобто бавовною, то Єгипет повинен був показати свою вдячність і дати побудувати нафтопровід і заробити в той спосіб 117 мільйонів фунтів. А все ж він цього не зробив.

Різні цього можуть бути причини, а одною з них, на нашу думку, могло б бути й це, що Єгипет втратив довір'я до фаховости СССР.

Справа бо в цьому, що побудова Асуанської греблі, разом із додатньою стороною, тобто забезпеченням Єгипту електроенергією, спричинила Єгиптові і значні шкоди, які є наявні вже тепер, а який їх остаточний балянс буде, ще не можна передбачити.

Ця справа була піднесена світовою пресою якось скоро після святочного відкриття греблі і справу шкоди, яку вона принесла Єгиптові, можна б коротко зібрати у кількох наступних пунктах:

1. Гребля побудована без шлюзів і тому намул, який колись літні повені несли вниз Нілю та ним наводнювали поля й побільшували Дельту Нілю, тепер осаджується на дні озера Нассера, а вниз до моря пливе чиста вода;

2. У тій воді немає тепер органічних субстанцій, які колись творили землю по обох боках Нілю найбільш врожайною на світі, а пляньктон, який спливав колись до моря і годував морські животини, перестав спливати до моря; внаслідок того сардинки у східній частині Середземного моря майже зникли.

3. Вода повеней, що бурхливо спливала до моря, змивала також слимачка, який був носієм заразків хвороби, званої більгарція, яка колись майже зовсім була викорінена, а тепер щодругий єгиптянин нею хворіє, а щодесятий на неї вмирає;

4. Внаслідок випаровування води з озера Нассера (за греблею) витрачається тепер вдвоє більше води, ніж передбачалось пляном, задля чого потреби Єгипту у воді не будуть могли бути повністю заспокоєні.

5. 30.000 риболовів, які займались у дельті Нілю виловлюванням сардин, тепер безробітні.

6. Засоленість води у

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Чапленко

НАРЕШТІ ЧИТАЧІ МАЮТЬ „МАРУСЮ"

Свого часу я писав у „Свободі" про французький варіянт повісті „Маруся" Марка Вовчка, що її опрацював французький письменник і видавець П. Ж. Сталь (Етцель). Мене підтримали тоді у „Свободі" ж таки М. Струтинська та Б. Гошовський. У журналі „Сучасність" про цю повість приблизно тоді ж писав С. Крашенників, у збірникові „Естафета" — А. Гладилович. Так чи так згадували цей варіянт і давніші дослідники, як от Б. Лепкий у 1924 р., й сучасні „радянські", наприклад, О. Засенко в 1964 р. Але текст цього варіянту не був приступний для масового українського читача на всіх українських землях, як також і на еміграції: в старій Росії його не допускала до українського читача царська цензура, а в УССР — більшовицька, чому не видано свого часу цього твору на західніх українських землях, мені невідомо, а на еміграції стала була на перешкоді певна байдужість до української книжки взагалі.

А тим часом „Маруся" йшла тріюмфальною ходою по всьому культурному світі. Крім численних французьких перевидань, твір цей видавано і тепер ще видають шістьма іншими мовами.

Уперше в українському перекладі повість „Маруся" видана була в нашому „найменшому" і, на жаль, тимчасовому П'ємонті — на Пряшівщині 1965 р. Її тоді видав Відділ української літератури Словацького педагогічного видавництва. Але московська окупація Чехо-Словаччини п р и печатала долю цього видання, і у вільний світ прорвалося, може, тільки декілька примірників його. Тим то, потреба видання цього славного твору для українських читачів залишилася в повній силі. Крім того, той пряшівський текст (переклад) зроблено, либонь, у Києві (переклала І. Г. Сидоренко), і через те, як я писав про це в отій своїй першій статті, в ньому чимало русицизмів, які треба було повикидати.

І от, нарешті, зусиллями Об'єднання працівників літератури для дітей і молоді, зокрема заходами нашого невтомного на цьому полі діяча Б. Гошовського, видання „Маруся", в її французькому варіянті, здійснено цього 1971 р. в Торонто. Формально це видання пов'язано із сторіччям від її першого французького видання.

Отже, нарешті, наші читачі мають цю повість, сказати б, у руках. Я свідомо пишу „наші читачі", не обмежуючи їхнє коло шкільним чи юнацьким віком. Бо, по-перше, її зміст такий, що її цікаво прочитати й людям старшого віку, хоч би для того, може, щоб переконатись, у чому причина її надзвичайного успіху в чужинецькому світі, а подруге, редактор цього видання Б. Гошовський пододавав до тексту повісті багато цікавого матеріялу, що має певну вартість і для наукового дослідження її, цієї повісти, долі. Це насамперед „Вступне слово" самого редактора Б. Гошовського, в якому зібрано чимало фактів, що з них складається видавнича й читацька історія цього твору. Далі він надрукував уривки з французьких рецензій 1878 р., — три уривки і всі з дуже похвальним поцінуванням. Ба більше: він дав у французькому оригіналі, з рівнобіжним перекладом, передмову до французького видання 1955 року. Мають значення для пізнання історії цієї повісти й репродукції обкладинок із різних чужомовних видань, а саме: з нюйоркського англомовного 1890 р., з французьких 1923 й 1955 р., з портретом Марусі, героїні повісти (на жаль, з рисами якоїсь фінської чи російської дівчини — кирпата, блакитноока), з чеського 1960 р. Зворушливо звучить уривок із спогадів чешки Марії Марчанової, надрукованих у цім останнім виданні. Ось початковий уступ із цього уривка: „Було це давно, більше як пів сторіччя тому, в малому чеському містечку, коли ми, учениці, кожної суботи позичали книжки і з шкільної бібліотеки. Найбільше пожадана була „Маруся". Ходила вона з рук до рук, читали ми „Марусю" вдруге, втретє, ба й більше разів".

Українське видання „Марусі" з технічного боку добре, у палітурках, із суперобкладинкою, на дебелому папері, з ілюстраціями нашого відомого маляра М. Левицького, зробленими, на мою думку, в стилі дереворізів. Є один кольоровий малюнок, поданий на суперобкладинці і всередині — між „Вступним словом" і текстом повісти.

Словом, книжку приємно взяти в руки. З огляду на все це її, кажу, цікаво прочитати й „дорослому" читачеві.

Проте в основному це все таки видання для школярів чи взагалі підлітків і молоді. Тим то на нього повинні звернути увагу особливо наші школи українознавства, в особі вчителів, оскільки вони — школи й учителі в них — це єдиний у нашій дійсності на чужині організований чинник, що має виховувати в молодому поколінні любов до української книжки взагалі. З огляду на чималий розмір повісти вона може бути використана як одна з книжок, призначуваних для позашкільного читання. А через те, що школи українознавства — це тільки один день у тижні, то роля позашкільного читання має дуже й дуже велике в цьому розумінні значення. Наближається початок шкільного року і „книжковий" період у культурному житті нашого суспільства, коли проголошуються місяці української книжки, що їх так успішно багато років тому розпочав і ще тепер провадить в Австралії невсипущий пропагатор укра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

З астронавтами на Місяці

Ну, слава Богу, що наші астронавти щасливо, хоч і не без пригод, вернулися з неба на Землю! Ось, тепер нарешті пані Надя зможе спокійно і з чистою совістю вибратись на вакації. Як рідна мати — з тремтячим серцем і з гарячими молитвами виряджала вона хлопців у міжпланетні простори і як добрий янгол не відступала ні на момент від них, значить від телевізора: ходила з ними по Місяці та й роз'їжджала „Ровером", збирала різні камінчики, заглядала до таємничих кратерів і, на злість ворогам, заткнула ще один зоряний прапор на віспуватому обличчі сателіта Землі! Але що вона, сердешня, пережила за той один тиждень, скільки нахвилювалася і найойкалася, то й нічого казати. Валеріянки та й ще якісь-там краплі чи пігулки, завжди стояли напохваті, під рукою.

І це мусіло трапитись пані Наді, заслуженому педагогові, довголітній учительці української мови в школі св. Юрія в Ню Йорку, саме тоді, коли вона подякувала за службу, попрощала святиню науки і пішла на пенсію! Що ж... У наші тривожні часи пенсіонери теж не мають спокійного життя. Хоч би ви і хотіли втекти від життьових тривог, забути про всіх і вся, відгородитися від світу, так телевізія не дає. До того ж наша пенсіонерка ще не перестала бути активною в громадському житті, бо надалі залишилася фінансовим секретарем 457 Відділу УНС, т-ва „Культура", на котрому-то посту п-ні Надя так довго і так успішно для Батька-Союзу працює.

Коли вже згадалося нам Відділ т-ва „Культура", то в цьому місці треба добавити, що пані Надя не була осамітненою у своїх тривогах і переживаннях з нагоди космічного корабля „Аполло 15" і його залоги. Нижчепідписаний предсідник того самого Відділу так само гарячо стирчав перед екраном телевізора і може навіть більше втомився ходінням астронавтів по Місяці, ніж вони самі. З п-ні Надею ми були в постійному телефонічному зв'язку, взаємно обмінювались враженнями, доповняли свої спостереження.

Правда, не завжди ми були однозгідні в оцінці деяких спостережень... Так, для прикладу, „спацер" по Місяці одного з астронавтів, Джеймса Ірвіна, я прирівняв чомусь до чимчикування такого патріота, який тількищо вийшов з клюбу „Лиса Микити" і ще мав би охоту відвідати „Орхідею", але в нього виникли деякі труднощі в збереженні рівноваги. На те п-ні Надя упімнула мене докірливо, що не годиться строїти жарти в такій серйозній ситуації, а вже ніяк не можна прирівнювати якогось-там алькоголіка до людини-героя, що життя своє жертвує для людства, для науки і цивілізації! Але не докінчила читати мені „отченашу" і раптом скрикнула: „Ой!" — бо тоді саме Ірвін загубив був рівновагу і трохи не впав з Місяця на Землю... Пані Надя кинула трубку і метнулась до телевізора — мабуть рятувати Ірвіна, та її виручив у пору другий мандрівник, Скатт, що в критичному моменті простягнув колезі помічну руку.

Казали в старому краю: „Все добре, що добре і щасливо кінчиться!"

Ікер

І. Вовчук

ЛІТЕРАТУРНІ НАРАДИ — БЕЗ ЛІТЕРАТУРИ

(ДЕЩО ПРО КИЇВСЬКИЙ І МОСКОВСЬКИЙ З'ЇЗДИ ПИСЬМЕННИКІВ)

(2)

Уявивши себе великим літератором, що знає добре складність і своєрідність літературної праці письменника, П. Шелест подав і рецептуру для сотворення замовленого героя. „Змальовуючи образ трудівника, ідейного бійця – комуніста, письменник має постійно дбати про те, щоб його герой поставав перед читачами людину, яка у всіх своїх ділах керується ленінськими ідеями (звичайно ж у виданні Л. Брежнєва — І. В.), відчуває пульс історії, бореться за краще життя, сміливо іде на подвиг і веде за собою маси".

⁂

Куди? На цей запит дано відповідь, що абстракційний герой має вести не людей, а маси поза національні кордони рідної Батьківщини, землі батьків, дідів і прадідів, які обороняючи її, творили невмирущі духові цінності, якими цементувався справжній патріотизм нації. Не радянський абстрактний до чужого „Отечества", героїв якого на замовлення партії звелено сотворити. „Отечественні" герої (радянські) можуть мати прихильне ставлення до землі своїх предків, але політичну любов - патріотизм політичний, вони можуть мати тільки до всієї совєтської „батьківщини". Бо, як заявив грузинам Л. Брежнєв на весняних урочистостях, „почуття патріотизму переростає кордони, окреслені національною приналежністю".

Завдання партії на нинішню її п'ятирічку зводиться в українській літературі до вимоги створити літературного героя з психологією людини без минулого і без майбутнього. Людину робота без духового життя, яке було є і буде найголовнішим у житті нації, утримуючи її на шляху творчого розвитку і морального поступу над клопітним тваринним існуванням. На історичному шляху України подивугідною працею українська людина, борючись за самозбереження нації, створила вічні реальності: національну культуру, релігію, філософсько-етичні і правові цінності. Ті надбання вросли в національне тіло, розкорінилися в житті народу, стали національною природою, вирізьбили лице нації.

Покручі м а л о р о с ійські, наймити „отечества" в нашій історії відверталися і неґували, а то й поборювали духові вічності народу і людства. Дозволивши для України культуру національну лише за формою, але соціялістичну (не існуючу), цебто російську за ідейним змістом, Москва нині ставить перед 6 З'їздом Письменників України завдання створити героя без пам'яти про минуле, без гідности предків, без поняття про майбутнє. Того героя має наслідувати, на нього взоруватись молодь, рвучись до режимного корита.

Вичуваючи небезпеку від національного і політичного патріотизму, на якому формуються суспільно-політичні форми життя, — протиставні до імперських абстракцій, з Кремля дано команду прополоскати мозки письменникам України від націоналістичних збочень і ухилів.

⁂

Делеґатами 6 З'їзду письменників були 738 літераторів з усіх 858 членів Спілки письменників України, об'єднаних в 16 обласних організаціях. З них 303 прозаїків, 257 поетів, 31 драматург, 94 критиків і 53 перекладачів. За партійним станом з присутніх на З'їзді було: 467 членів КПСС, 8 комсомольців і 263 безпартійних. З них пишуть мовами: українською — 590, російською — 126, жидівською — 15, іншими мовами — 7. Письменники вислухали п'ять доповідей.

Павло Загребельний, перед тим як подати рецепти на створення в літературі образу героя-трударя, зацитувавши Л. Брежнєва і П. Шелеста, висловив подяку партії за її піклування і опіку. Подібне було і в інших доповідях і виступах. „Продукція" письменників від 5 З'їзду (1967 р.) до шостого, як сказано в доповіді, була велика. За цей час „вийшло 1812 книжок української художньої прози, тиражем 91 мільйон примірників" — ствердив д о п о в ідач. Але трудова людина, „робітник її не сприйняв, бо він шукає в книзі сучасного письменника не процесу і секрету виробництва, а йому прагнеться заглибитись у сферу філософських понять, у сферу проблем моральних і естетичних. У книзі сучасного письменника він хоче знайти для себе матеріял для роздумів про саму сутність людини, про її ролю і місце у сучасному світі". Це сказав Олесь Гончар, відкриваючи 6 Пленум Спілки Письменників України.

Зрозуміло, що письменник, якому не дозволено ні на крок відступати від партійної лінії, в усьому буде керуватися вказівками партії, не може створити „матеріялу для роздумів про сутність людини". Тому, як ствердив Павло Загребельний „наші книжки дуже швидко старіють, швидше за жінок". (!?) Більшість з книжок виходить з друку старими, нікому не цікавими. А коли іноді й просмикнеться крізь цензуру наближена до життьової правди книга, то її візьме в багнети урядова критика. Так сталось з романом „Мальви" — Романа Іваничука, який, за твердженням П. Загребельного, „не до кінця продумав концепцію свого талановитого роману".

В чому була непродумана концепція автора „Мальви", шукач „Нових обріїв прози" не сказав. Засудивши роман „Полтва" — Романа Андріяшика за викривлення „революційної історії Західніх земель України", за применшування ролі комуністів і висування на перший плян так званих „патріотів взагалі", П. Загребельний підкреслив, що „абсолютно неприпустиме повторен н я безглуздого, з а с у дженого марксистською наукою міфа про національну ідею як про вирішальний чинник історичного процесу".

Анатему н а ц і о н а льної ідеї, проголошену урядово з трибуни з'їзду сприйняли серйозно хіба гнучкошиєнки, наймити чужого „отечества", які і без того відступили від неї. Національна ідея не міт, а найбільша реальність у нинішньому світі, вона дуже непокоїть держиморд совєтської державної системи. Вона була є і буде актуальною для української нації в боротьбі за повноту державного суверенного вияву національного генія в культурно-політичному, соціяльно-економічному, науково-технічному, житті національному. Національна ідея — це ідея боротьби нації за повноту і суверенність внеску творчих здобутків нації в світову скарбницю людства з Києва, а не через Москву. Боротьба нації за суверенне право її конденсувати благородні ідеї і надбання людського генія інших націй, перетоплювати їх у національному кліматі і збагаченими повертати до світової скарбниці.

(Продовження буде)

СПРАВА НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

відбивається на індивідуальне відношення між українцями і росіянами. Росіяни все дивились на українців згори. Скажіть — будь ласка — які реальні зміни прийшли тепер, щоб можна припустити, що те відношення змінилось? І тому відношення між росіянами і українцями — помимо пропагандивної „зливи" — не може бути інше, чим відношення — як це при іншій нагоді завважив один український культурний діяч — між мисливцем і гончою собакою.

Під економічним оглядом Україна Росії цілком не потребує. Українська економіка є до тієї міри самовистачальна, що українці нічого не скористають з комплетної економічної сецесії з СССР. Навпаки, досі Україна тратила величезну кількість своїх природних і випродукованих багацтв на те, щоб розбудовувати е к о номіку СССР і збройні сили імперії. При тому Росія з тих багацтв скористала найбільше.

Дехто каже, що економіка України інтегрована з імперією до такої міри, що незалежність принесла б Україні величезні шкоди. Це чистий нонсенс. Німеччину перетяли надвоє та помимо того через якийсь час темпи індустріяльної продукції у Західній Німеччині були найвищі в Европі.

Отже, українця, що бачить хоч які користі в злуці з Росією, треба б вважати цілком безглуздим. Я вживаю того слова тому, що речі ті такі очевидні.

Та, на жаль, ці істини не є ще очевидні деякій кількості людей. Люди ті просто приголомшувані найбільш рафінованою і м п ерською пропагандою від дитячого садочка до „гробової дошки". Та найбільша трагедія в тому, що безпосередніми речниками тієї пропаганди є не росіяни, а самі ж таки „свої люди". Майже класичним прикладом на це може послужити стаття в „Радянській Україні" П. Вачинського, доктора історичних наук. Ось кілька цитат:

„Іншонаціональні народи Росії, крім соціяльного, терпіли ще від жахливого національного гніту... У той же час, коли постала загроза нашої країни (тут автор вважає навіть і передреволюційну Росію своєю „нашою країною" — М. М.) іноземними загарбниками, народні маси природньо тяглись до єднання. Особливо це проявлялось в боротьбі проти польських, шведських (за вийнятком „зрадника" Мазепи — М. М.), турецьких, французьких та інших іноземних загарбників".

„Минулий період, — говориться в Резолюції XXIV з'їзду КПРС — характеризується дальшим зближенням націй. У процесі соціялістичного б у д івництва склалась нова історична спільність людей — радянський народ".

„Усі нації і народності Радянського Союзу вийшли на шлях процвітання і досягли величезних успіхів у розвитку індустрії, сільського господарства і науки. Особливу роль у подоланні їх економічної і культурної відсталості відіграв великий російський народ, чим по праву здобув собі щиру повагу всіх народів Радянського Союзу".

„У той же час трудящі нашої країни вільно, без будь-якого примусу, керуючись лише інтересами розумної доцільності, обрали для взаємного спілкування російську мову — найпоширенішу мову серед народів СРСР".

„В процесі будівництва нового життя відбувається процес зближення соціялістичних націй і народностей. Це об'єктивний процес, тут не можна допускати ніякого штучного форсування. Воно може тільки завдати шкоди справі будівництва комунізму. Не менше шкоди завдали б і спроби затримати цей процес під приводом турботи про збереження самобутності націй, спроби пропагувати й консервувати давно віджиле, що відгороджує одну націю від іншої".

Ось так виглядають вірні Москві будівники „комунізму" в Україні. Того роду люди ніколи не посміли б написати: „Не менше шкоди завдали б і спроби затримати цей процес під приводом турботи про збереження націй, спроби пропагувати й консервувати давно віджиле, що відгороджує Росію від Китаю". Коли б Китай схотів силою пристосувати „комуністичну' 'доктрину злиття націй до північної Кореї чи В'єтнаму, тоді вони кричали б: Ґвалт! Зрада комунізму! Імперіялізм! Та коли це відноситься до рідних їм людей, тоді вони наввипередки дають поради, як то треба бути більш обережним, щоб процес „злиття націй" часом трохи не припинився. Що за люди!

Отже, українці не мають і не можуть мати ані матеріяльних, ані престижових користей в злуці з Росією. Навпаки, вони матеріяльно тратять і будуть тратити, а під оглядом престижу, вони чим далі тим більше будуть трактовані як другорядні громадяни. Крім цього, вони будуть безустанно під русифікаційним натиском, що відбився і відбиватиметься некорисно на розвиток української культури і науки.

І тому можна очікувати, що українські патріоти чим далі, тим з меншою приязню будуть дивитись на подвижників злиття націй, патріотів Совєтського Союзу, пропонентів „реальної" політики; чи різного покрою федералістів. Вони теж не будуть і на хвилину вагатись скористати з ситуації, коли Росія попаде в конфлікт з Китаєм чи з хоч якою державою, щоб цілком відійти від тієї — як писав Хвильовий — „задрипанки".

НАРЕШТІ ЧИТАЧІ МАЮТЬ „МАРУСЮ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

інської книжки Д. Чуб. Його досвід треба поширити на всі континенти й країни, де є наші люди.

А рецензоване видання „Марусі" і своїм зовнішнім виглядом, і вагою в історії української книжки дає для для цього великі можливості. Ідучи назустріч цій справі, ОПЛДМ, як мене інформовано, пускає у продаж її за знижену ціну — замість 6 дол. за примірник можна її купити за 5 дол. Звертатись на адресу:
NASHYM DITIAM —
OPLDM
c/o St. Marys Credit Union
278 Bathurst St.
Toronto 133, Ont., Canada

Маніфестація біля Статуї Свободи

(Тиждень Поневолених Народів — 1971)

(АВПН)—Чергова Маніфестація біля Статуї Свободи, що їх щорічно від 1966 року підготовляє й переводить організація Американці за Визволення Поневолених Націй, Інк., відбулася тут в неділю 18-го липня 1971 року з нагоди 13-ої річниці Тижня Поневолених Народів у ЗСА.

Маніфестація відбулася під гаслом „Поневолені народи салютують Америці". З цього приводу в спеціяльній летючці АВПН, яку розповсюджуванно між американцями й туристами з різних країн на пароплавах, що курсують між Ню Йорком і островом Статуї Свободи, як і на самому острові, між іншими було написано:

„Поневолені народи дивляться на ЗСА, як на лідера вільного світу й чемпіона волі й незалежності всіх націй ..."

„Тому комуністи за залізною й бамбусовою заслонами докладають всіх сил, щоб зробити ЗСА слабими й морально нестійкими, щоб пізніше знищити цю країну волі. Анархія й ширення хаосу, які в останніх роках поширилися в ЗСА; порнографія, безбожництво й наркоманія, — все це організовується і підтримується за участю комуністичних змовників..."

„Лише воєнна перевага ЗСА та моральна стійкість американського народу зможуть запобігти оволодінню цілого світу комуністичним імперіялізмом".

З українського боку організовану участь в маніфестації приймала Спілка Визволення України, яка є членом АВПН. Делегацію з Канади від Спілки Визволення України очолював п. І. Гладун. Також серед присутніх, яких було понад 600 осіб, велику частину становили українці.

Розпочато Маніфестацію о год. 2:30 по полудні, відкриття якої вступним словом заповів п. А. Ченкелі (грузин), заступник президента АВПН.

Після відіграння американського й канадійського гимнів п. Г. Руїз (кубинець), другий заступник президента АВПН, запросив до Почесної Президії представників національних груп і організацій.

Крім офіційних представників, в маніфестації приймали масову участь: портоaccess рікканці, колюмбійці, кубинці, українці, білоруси, литовці, поляки, китайці, афро-американці й інші національності. Північні кавказці прибули групою, яка налічувала понад 50 осіб. Більшість із них були в своїх національних убраннях.

Пізніше до Почесної Президії запрошено п. Лазло Пасштора-директора Відділу Національних Груп при Республіканській Партії, який прибув до Статуї Свободи після його участи у відзначенні Тижня Поневолених Націй в Центральному Парку в Ню Йорку, що його в цей самий день перевів Комітет Тижня Поневолених Націй при співучасті АП АБН.

Д-р МекІнтаєр прибув до Статуї Свободи о 4-ій годині по-полудні.

Молитву в намірені поневолених народів та відповідну до цього проповідь перевів Єпископ Андрій (Українська Православна Церква в Америці).

Письмові привіти та побажання для Маніфестації зачитав п. Г. Руїз, між якими слід згадати: Проклямація Тижня Поневолених Народів-1971 з Білого Дому у Вашингтоні, підписана Ричардом Ніксоном-президентом ЗСА; проклямація Тижня Поневолених Народів, підписана Нелсоном Рокефеллером, губернатором Стейту Ню Йорк; привітання від д-ра Л. Добрянського, голови Крайового Комітету Поневолених Націй, з Вашингтону; привітання й побажання Дж. Волпі—міністра транспорту Уряду ЗСА; від сенаторів Я. Джевітса і Я. Бакли (Ню Йорк), від конгресмена Е. Дервінського (Іллінойс) відомого прихильника поневолених народів; конгресмена Дж. Раріка (Луізіяна), який часто виступає в Конгресі ЗСА в справах поневолених Москвою народів; протикомуністичне становище від д-ра МекІнтайра та інших.

З промовою про становище поневолених народів в московській червоній колоніяльній імперії СССР виступала д-р Валентина Калиник (українка)—президент організації Американці за Визволення Поневолених Націй. Вона підкреслила, що неросійські народи в СССР знаходяться під подвійним гнітом: економічним визиском і національним винародовленням, яке систематично переводять в життя російські щовіністи.

З промовами ще виступали, д-р В. Аттербури про Китай, в якому вона народилася та прожила більшу частину свого життя; п. Павло Паштор з Вашингтону; п. І. Гладун критикував п. Еліота Трудо—прем'єр-міністра Канади за його подорож до СССР, а зокрема про його перебування в Києві.

Від імени кримських татар виступив з промовою, насиченою фактами та цифровими даними п. Мубеїн Алтан. Він обвинувачував Москву за фізичну ліквідацію 46% татарського народу та взивав до сумління не-комуністичного світу врятувати решту кримських татар вивезених на Сибір та в Середню Азію. В цій справі татари видали спеціяльну летючку, яку розповсюджували біля Статуї Свободи, Подібна летючка, але про кавказькі народи, була видана Комітетом Визволення Народів Північного Кавказу.

Від імени черкесів промовляв п. А. Каралі. Він сказав, що черкеси у великій кількості (4 мільйони) рятуючись від репресій царської Росії в XIX столітті, втекли до Сирії та до інших арабських країн. Але сьогодні в Сирії де оселилося найбільше черкесів, аж кишить від московських „безкорисних" аґентів. Побоючись запроваджуваного в Сирії „соціялізму", черкеси змушені виїздити з цієї держави, зокрема до ЗСА.

В мистецькій частині програми виступили зі своїми національними танцями кримські татари й черкеси. Їм приґравала власна музика.

На закінчення Маніфестації, відбувся похід до підніжжя Статуї Свободи, для зложення вінка на пошану жертв комуністичного терору й борцям за волю й державну незалежність своїх народів. В голові колони білоруска й кавказець несли вінок.

Цей похід фільмувала телевізийна станція з Ню Йорку (канал 5), яка включно з промовою д-ра МекІнтайра подала репортаж о год. 10-ій вночі на каналі 5.

Під час зложення вінка прибув д-р МекІнтаєр і виступив з промовою, спочатку біля підніжжя Статуї Свободи, а потім на площі де відбувалася Маніфестація.

Пресова аґенція „Асошіейтед Прес", фотосвітлину з виступу д-ра Мек Інтаєра поширила на цілий світ. Вона появилася наступного дня в багатьох американських і чужомовних часописах під наголовком „Проти візити Ніксона".

Маніфестацію закінчено відіграванням патріотичної пісні „Боже благослови Америку".

Український Відділ АВПН

ПОМЕР ВОЛОДИМИР ДОЛЕНКО...

(Закінчення з 1-ої стор.)

го Комітету. В квітні 1917 р. обраний делеґатом до Українського Н а ц і о нального Конґресу в Києві, на якому створено Українську Центральну Раду та Генеральний Секретаріят. На Слобожанському з'їзді його обрано на голову Політичної комісії Слобожанської Ради, що була місцевою владою Української Ц е н т ральної Ради. Делеґат для переговорів із французьким командуванням у Новоросійському. У червні 1917 рору організував філію Української Радикально-Демократичної Партії, Київський відділ, який очолював С. Єфремов, і був обраний на її голову. 1918 р., як делеґат від Харкова брав участь на з'їзді Українського Національного Союзу в Києві, що виділив Директорію з Винниченком на чолі. З того часу стає керівником підпілля в Харкові, діючи за директивами з Києва.

В 1920 р., з приходом большевиків до Харкова, В. Доленко засновує нелеґальну організацію „Шістка", в яку входили колишні радикальні демократи, соціял-революціонери (течіїсти) та соціял-демократи. В 1920-1921 рр., як політичний референт брав участь у харківському відділі військової організації „Козача рада", очолюваної сотником Демченком. У вересні 1921 р. був заарештований в цій справі. 1923 р. „Шістку" переорганізовується на Українську Мужичу Партію, якою керував до 1926 р. В січні цього року В. Доленко виходить із підпілля і, головуючи на з'їзді кооперативного в и д авництва „Рух", під час гострих дебатів складає декларацію, в якій називає уряд УССР окупаційним філіялом Москви.

Із 1918 р. брав участь в українському ц е р к о вному русі. Коли 1-го квітня 1926 р. було заарештовано Харківського арх. Олександра, В. Доленко демонстративно стає головою Слобожанської Крайової Церковної Ради УАПЦ, залишаючися на цьому посту до дня свого арешту — 31 липня 1926 р., коли Колеґія ОҐПУ засудила його на три роки до Суздальського політізолятора. В 1927 р., після розгрому Мужичої Партії, В. Доленка повертають до Харківської в'язниці, а після слідства засуджують у Москві на п'ять років ув'язнення до концтабору на Соловках. 1929 р. направлений на слюдяні шахти З а б а к а й л л я (Нижній Ангарськ, — „Акуан"), звідки під час процесу СВУ його везуть до Москви, щоб поставити на процес СВУ. Хоч привезли його лише в травні 1930 р., коли процес уже закінчився, все ж ОҐПУ вдруге засудило його до десятьох років концтабору на Соловках (грудень 1930 р.); звідки у вересні 1931 р. переведено на Біломорсько-Балтійський канал. Таким чином В. Доленко пробув у комуністичних в'язницях та концентраційних таборах сім років і 20 днів.

У вересні 1941 р., при наближенні німецької армії, совєти вивозять В. Доленка, разом з іншими особами, що мали політичну судимість, на Схід. Відставши від ешелона в Ярославській області, він за 37 днів пробрався через Пензу, Вороніж, Курськ до Харкова — в жовтні 1941 р. — за десять днів до залишення міста большевиками. Вийшовши із нелеґального стану і відновивши с т арі зв'язки, 29 жовтня В. Доленко відновлює діяльність Мужичої Партії під назвою Організована У к р а ї н ська Громадськість та стає її головою.

Прибувши в січні 1944 р. до Львова, В. Доленко вотановив зв'язки з головою Директорії УНР Андрієм Лівицьким, в серпні 1944 р. разом з проф. В. Дубровським відбув нараду з представниками У к р а ї нського Центрального Комітету — проф. В. Кубійовичем, д-ром М. Шлемкевичем та проф. Ю. Полянським. У квітні 1945 року за почином В. Доленка постало у Ваймарі політичне об'єднання Організована Українська Соборна Громадськість, переорганізоване згодом 1946 року в Український Н а ціонально-Демократичний Союз. Два роки пізніше в травні 1948 року за почином і заходами В. Доленка було створене політичне угруповання Союз Земель Соборної України — Селянська Партія, що його очолював сл. п. В. Доленко до кінця свого життя.

ОБРАЗОТВОРЧА ВИСТАВКА В АВСТРАЛІЇ

Канберра. — Під час Другого Здвигу Українців у Австралії у Мельборні була відкрита велика образотворча виставка, влаштована заходами Спілки Українських Образотворчих Мистців у Австралії, СУОМА. Виставка була присвячена 100-літтю з дня народження Лесі Українки. Виставляли: В. Гай, Ю. Гіммельрайх, П. Кравченко, Л. Кириленко, Б. Пальчевський, А. Цибульська, О. Венгринович, М. Шеремет, Я. Ляхович, С. Хвиля, А. Чубатий та інші, разом 18 осіб. Тижневик „Українець в Австралії" ч. 13/1971 подавав, що „загальний рівень виставки був високий, виставка була характерна тим, що за вийнятком абстрактних праць усі твори сприймались глядачами легко і зрозуміло". Також „виставка вражала глядачів показом дуже різнородних тем: пейзажі, портрети, натюрморти тощо".

З українського життя в Римі

Рим (-ич). — Перебуваючи на літніх курсах Українського Католицького Університету канадійські професори українці зорганізували дня 15-го липня спільну авдієнцію у ватиканського амбасадора д-ра Дж. Роббінса з участю Преосв. Кир Володимира М а л а н чука, проф. Яр. Рудницького й д-ра Б. Казимири. В часі авдієнції гості продискутували низку актуальних питань і зустрілися з великим зрозумінням і прихильністю з боку амбасадора. Дня, 21-го липня д-р Роббінс з дружиною ревізитував українських канадійських професорів в УКУ на віа Боччеа й познайомився з їхньою працею в УКУ і взагалі з університетом. В прийнятті брали участь: о. шамбелян д-р М. Марусин, як представник Блаженнішого, проф. К. Біда, д-р Б. Казимира, проф. Юрій Старосольський, д-р Яр. Рудницький та інші. Як манітобцеві, к о л и ш ньому президентові університету в Брандоні, Ман. передано д-рові Роббінсонові статут УКУ й працю проф. Рудницького про топонімію Манітоби, що вийшла з нагоди 100-річчя цієї провінції в 1970 р.

108 Молодечий Відділ СУА в Ню Гейвен, Конн.

У вересні 1970 р. за ініціятивою Нілі Павлюк, Орисі Зінич і Уляни Зінич засновано молодечий Відділ СУА в Ню Гейвені, Конн. На перших сходинах було десять молодих пань-членок, які виявили охоту до праці у згаданому Відділі. Сьогодні цей Відділ має вже 20 членок, та сподіємося ще його поширити.

Відділ відбуває свої звичайні сходини кожного місяця, на яких крім організаційних справ, Управа старається заінтересувати своїх членок загальним українським життям. В тій цілі запрошується звичайно когось зі старших громадських працівників з коротким рефератом про різні громадські справи.

Під час Різдвяних Свят молоді союзянки відвідали з колядою старших хворих людей по домах та шпиталях.

Щоб здобути фонди влаштовано передсвяточний базар та продаж печива.

Найважливішим завданням нового Відділу було зорганізувати дитячу світличку і її вдержати. Зараз по зборах, при кінці вересня 1970 р. відкрито світличку, до якої зголосилося 10 дітей у віці від трьох до пяти років. Світличку провадить п-на Христя Добчанська, абсольвентка Албертус Магнус Коледж, а її допомагає п-на Оксана Мандич студентка гайскулу. Світличка приміщується у шкільній залі української католицької церкви. Зайняття відбуваються кожної суботи.

Впродовж короткого часу світличка влаштувала костюмівку для всіх дітей в парафії, а в грудні влаштовано гостину св. Миколая. Старші діти взяли участь у Шевченківській академії, що її влаштували обі Рідні Школи під патронатом УККА.

До Управи, 108 Відділу входять: пані Ніля Павлюк—голова, Дизя Брочинська—містоголова, Уляна Зінич—секретарка, Орися Зінич—касирка, Христя Добчанська—пресова, і культурно-освітня референтка.

Христя Добчанська

СВІТЛА Й ТІНІ АСУАНСЬКОЇ ГРЕБЛІ

(Закінчення зі стор 2-ої)

східній частині Середземного моря зростає внаслідок соленої води із Червоного моря, яка не є вже балянсована відповідною кількістю води Нілю; не знати, які з цього наслідки будуть в будуччині.

7. Тому, що намул не напливає тепер до дельти, вона не тільки не побільшується, але скорочується, бо море „з'їдає" її, і прийшлось єгиптянам, мабуть, з цієї причини відмовитись від побудови порту у коліні Даміетти.

8. Немає тепер повеней Нілю, вони не змивають солі із прилеглих до ріки ґрунтів і їх засоленість дуже зростає.

9. У спокійних каналах, які побудовано тепер для іригації, швидко розмножується слимачок, носій зарازків більгарції.

10. Турбіни на греблі можуть продукувати 10 мільярдів кіловатгодин електроенергії річно, але Єгипет не потребує навіть одної третини того.

Будова греблі коштувала Єгиптові один мільярд долярів і внаслідок цього Єгипет поважно задовжився у СССР.

Хоч електрична енергія є вже в країні і служить народному господарству, то справа ця з часом станеться натуральною і самозрозумілою в житті населення Єгипту.

Але згадані дуже поважні шкоди, які принесла гребля країні, будуть все існувати, а може й побільшуватись.

Це може стати постійною, могутньою причиною згуби совєтсько - єгипетської „дружби" в майбутньому.

абв.

31 липня, в рідній Олександрії-Херсонській померла

ОЛЕНА ЦІВЧИНСЬКА з дому БАЧИНСЬКА

Молиться за вічний спокій її душі просить Знайомих і Друзів

дочка АЛЛА

З великим сумом ділимося вісткою з Односельчанами і Знайомими, що з волі Всевишнього, прийнявши Найсвятіші Тайни відійшов у Вічність на 78-му році життя

Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО ПАСТУШЕНЧИН

уроджений в Котузові, Підгаєччина, Зах. Україна, учасник перших Визвольних Змагань, старший стрілець Бережанського Куреня УГА. Покійний належав до українського організованого життя на рідних землях, в других Визвольних Змаганнях втратив сина Ярослава — підпільника ОУН. В 1944 році покинув рідні землі, перейшов таборове життя в Новому Ульмі, в 1950 році переїхав до доньки й зятя Евс. Машталіра до Сиракюз, Н. Й. Покійний був релігійною і патріотичною людиною, не забував про всі національні обов'язки, був членом 39 Відділу УНС, постійним платником Національного Фонду УККА.

ПОХОРОН відбувся 12 липня 1971 року з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й. По похоронних відправах Тлінні Останки перевезено на український католицький цвинтар в Сиракюзах, Н. Й.

В глибокому смутку:

дружина КАТЕРИНА
донька МАРІЯ МАШТАЛІР з чоловіком ЕВСТАХІЄМ
внука ГАЛИНА
внук ІГОР
внука ОКСАННА
ближча і дальша Родина в Україні і на чужині

Таборування на Оселі СУМА в Барабу, Висконсин

Третього липня ц. р. почався 3-тижневий табір юнаків СУМА чикагівської округи на власній Оселі в горах Каскади біля Барабу, Виск. Від двох років ведуться два окремі табори для старших і молодших юнаків зі своїми Командами та виховними програмами.

Табір старших юнаків розмістився під шатрами, далеко в лісі, практикуючи правдиве, тверде таборування.

Назва табору „30 червня 1941 р." в пам'ять 30-річчя проголошення відновлення Української Державности 30-го червня 1941 р.

Комендант табору, Ярослав Верещак - сибірський вовк, обозний—Тарас Дрозд, писар—О. Ольховий, курінні: Роман Кавка і Ярослав Буда. Стан табору—26 юнаків.

Молодший табір юнаків розмістився в гарній паланці в шести просторих кімнатах по 12 осіб, користаючи із технічних устаткувань. Назва табору: „ім. Василя Стефаника".

Комендант табору—П. Гнатів, головний виховник—інж. Л. Боднар, виховниця-Н. Гончаров, вих.—С. Голяш, обозний—Р. Бараболяк, писар — С. Дрозд, курщовий Г. Банах, спортовий реф. і учитель плавацького курсу—М. Гончаров. Лікарську опіку для обох таборів виконувала дуже совісно п. мгр Богданна Боднар. Інтендантом таборів є Дмитро Максимів, господарем—О. Надзікевич.

Оба табори відбувають виховні зайняття згідно із інструкціями Головної Управи та ідуть на прогульки, відвідуючи цікаві місця в околиці.

Першу юносумівську ватру -Юносумівські Вогні-запалили табори в честь відновлення Української Державности 30-го червня 1941 р. Акт 30-го червня з'ясували юнацтву та чисельно зібраним батькам і гостям сумівці: Я. Верещак, С. Дрозд, Т. Дрозд, Р. Бараболяк. Після святочної частини оба табори попісувалися цікавими скечами, піснями, жартами на теми табору та еміграційного життя.

Друга ватра горіла в честь наших велетнів духа—Лесі Українки, Василя Стефаника та Леся Мартовича у 100-річчя їхнього народження. Клич Л. Українки „Борись і добувайся Батьківщини" та заклик В. Стефаника—„Держись землі, пустиш її, то пропадеш!"—були напрямними святочної частини ватри.

Третьою ватрою, табори відзначили 25-річчя відновлення СУМ на чужині. У виховній праці помагали доривочно присутні на оселі пані: Мазар, Березецька, Писків та пан Клюковський. З рамени Управи Осередку СУМА помагали в таборуванні Д. Багрій та І. Ривак.

Велика заслуга Батьківського Комітету під час таборування. Кожного року пані та панове працюють безкоштовно в кухні та на таборі, щоб удогіднити побут сумівській молоді. Працювали в кухні слідуючі пані: Галина Никифорук, з Міннеаполіс та з Чикаго: Протиняк, Зварич, Сендунь, Ривак, Тельвак, Максимів. Допомагали й батьки: Поляцковий О., Забалотний, Зварич, Кекіш Ю., Тельвак, Сендунь, Ґаламін, Дувірак, І. Стадник.

Після юнаків приходять на трьо-тижневий виховно-відпочинковий табір юначки із Чикаго та дооколичних Осередків.

С. Голяш

Японія називає „нісенітницею" закиди Пекіну щодо її мілітаризму

Вашингтон. — Амбасадор Японії у Вашингтоні Нобугіко Ушіба виступив у Клюбі Крайової Преси з промовою, в якій назвав „несенітницею" заяву комуно-китайського прем'єра Чу Ен-лая на адресу японського відродженого мілітаризму та колоніяльних амбіцій Японії. Чу Ен-лай висловив у розмові з редактором „Н. Й. Таймсу" Джеймсом Рестоном переконання, що Японія плянує перетворити Тайвань (Формозу) у свою колонію і що такі самі пляни має щодо Кореї. Однаково Тайвань, як Корея були окуповані Японією. Названий японський дипломат заявив, що Японія має „сумний досвід" із своїми колоніями і не має ніяких амбіцій вертатись до статусу колоніяльної потуги. Щодо японської збройної сили, то Ушіба підкреслив цілком оборонний характер невеликої японської армії. Японський амбасадор признав, що заява президента Ніксона про плян його подорожі до Пекіну зробила в Японії велике враження, бо „проблема Китаю є в Японії однаково проблемою почувань, як політики". Ушіба запевняв, що Японія вітає рішення Америки змінити свою політику супроти Комуністичного Китаю, але наполягає, щоб та політика була координована з політикою західніх держав, союзників Америки. У політичній термінології Японія зараховує себе до західніх держав. За газетними твердженнями, Нобугіко Ушіба висловив був у розмові з державним секретарем Вілліямом Роджерсом „здивування" японського уряду, що подорож дорадника президента Ніксона, Генрі Кіссінджера, до Пекіну зберігано в тайні перед японським урядом, та просив, щоб тримати японський уряд в курсі всіх приготувань подорожі Ніксона до Пекіну та його тамошніх нарад.

ПОГОДА В УКРАЇНІ В СЕРПНІ

Київські газети повідомляють, що три тижні місяця серпня в Україні триватиме чимала спека, а похолодніння й невеликі дощі розпочнуться під кінець серпня. Старший інженер-синоптик Бюра погоди в Києві М. Ігнатенко повідомив через „Молодь України" з 4 серпня, що увесь серпень цього року буде досить теплим, на півдні і на сході України дощів випаде менше норми. У Криму увесь час буде стоятиме велика спека. Під кінець серпня в Карпатах та на півночі України вночі будуть можливі навіть приморозки, хоча вдень і там буде тепло.

ЗАВОРУШЕННЯ В ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ

На світлині бачимо, як британський вояк біжить вулицею у столиці Північної Ірляндії Белфасті з націленим крісом, минаючи цивільного мешканця, який вантажить на візок свої речі, винесені з горіючого дому.

ВІДБУЛАСЯ 5-ТА КОНФЕРЕНЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

країнська делеґація передала уступаючому генеральному секретареві ВАКЛ д-рові Хозе Гернандезові копію ікони Вишгородської Богородиці. Головою ВАКЛ обрано Філіппінського діяча сенатора Хозе Х. Роя. Я. Стецько залишився дальше членом Президії; до Президії Світової Ліги Молоді ввійшов між іншими, як представник вільної України, М. Ткачук, а Роман Захаряк від АБН. Українська делеґація кількакратно виступала через телевізію й радіо. В делеґації АБН були представники Білоруси, Болгарії і Латвії. Президентові Філіппін Маркосові Я. Стецько передав англомовну книжку „Російські утиски в Україні" і Твори Валентина Мороза, також були передані делеґатам з різних країн світу різномовні видання АБН. Чергова Конференція, що мала б бути в Канаді, але зустріла там спротив деяких послів, відбудеться в одній із країн Південної Америки. У складі Американської Ради для Світової Свободи був президент УККА д-р Лев Добрянський, який говорив про Тиждень Поневолених Націй. Під час конференції український синьо-жовтий прапор повівав поруч із прапорами державних народів, і військові частини під час парадів віддавали йому почесть. Конференція закінчила свою працю пересторогою проти „дружби" з комуністичним Китаєм та резолюціями в справі підтримки визвольних змагань поневолених народів, у тому й України.

ОПЛДМ перевидало збірку О. Лотоцького „Пригоди Вовка Неситого"

Торонто. — Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді ім. Л. Глібова у 25-ліття своєї діяльности випустило на книжковий ринок для дітей від 6 до 12 років життя збірку казкових оповідань Олександра Лотоцького-Білоусенка під наг. „Пригоди Вовка Неситого". Збірка на 48 сторінок розпочинається портретом сина письменника, д-ра Бориса Лотоцького, який пожертвував на це видання 500 дол., поміщено теж портрет автора — відомого громадського і культурного діяча, посла УНР до Туреччини, автора і видавця багатьох книжечок для дітей Олександра Лотоцького-Білоусенка, та портрет ілютратора цього видання Віктора Цимбала, який помер у 1968 р. в ЗСА. Автор збірки був професором Українського Вільного Університету у Празі, потім головою Українського Наукового Інституту у Варшаві, коли започаткував видання повного зібрання творів Тараса Шевченка в 16 томах. Розповідь „Про Вовка Несетого" розпочинається першим розділом „Вовча родина", а закінчується розділом ч. 30 під назвою „Сумний кінець Неситого". Багато ілюстрацій, майже на кожній сторінці, виконаній в реалістичній манері; додано короткий українсько-англійський словничок мало поширених слів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 15-го СЕРПНЯ 1971 р.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галлет вул. На порядку: збирання вкладок та видача дивідендових чеків. — Управа.

День „Пластунки і Пластуна"...

(Закінчення з 1-ої стор.)

ст. пл. Ореста Ліщинецького, що їх виконали теж учасники табору юнаків були захоплюючі. Атракцією дня була показова відбиванка під проводом ст. пл. Ореста Ліщинецького і ст. пл. Адріяна Сливоцького. Новачки чарували присутніх своїм безпретенсіональним, одначе з дитячим запалом, виведенням українських танків, зправи і вежі під проводом ст. пл. Орисі Дмитрик, а новаки попісувалися новацькими грами: бій між козаками і турками та „Велика Гра" під проводом своїх братчиків ст. пл. Ігора Рудька, ст. пл. Ігора Рака, ст. пл. Мирона Гонка, пл. розв. Олеся Мазяра та свого коменданта ст. пл. Зенона Ушака. Вершком програми дня „Пластунки і Пластуна" були ватри новацька під проводом ст. пл. Галі Мазурок і ст. пл. Василя Матвійчука та юнацька ватра під проводом ст. пл. Тиньки Гординської і ст. пл. Богдана Ганушевського. Цілим Святом проводила окрема Команда в складі: ст. пл. Богдан Ганушевський—командант, ст. пл. Адріян Сливоцький—бунчужний і пл. вірлиця Роксоляна Тимяк—писар. Останнім звітом коменданта голові Крайової Пластової Старшини, зняттям прапорів під спів гимну закарпатських пластунів, молитвою та дефілядою всіх учасників таборів—закінчено це величаве Пластове Свято. Серед присутніх була голова Пластприяту Ню Йорк пані Стефанія Косович, яка разом зі своїм чоловіком постійно допомагає в господарських справах Оселі. Крайові коменданти пластунок і пластунів пл. сен. Слава Рубель і пл. сен. Володимир Свинтух під час дводенного побуту на Оселі —перевели основну перевірку виховних програм таборів, відбули конференції з командантами, булавами таборів, і з батьками учасників таборів та обговорили з ними різні актуальні проблеми.

„БЛАГОУСТРОЄНА" ВІННИЦЯ

Про зовнішній вигляд міста Вінниці, обласного центру, повідомив „міністер комунального господарства УССР" В. Площенко на сторінках „Радянської України" з 6 серпня: „Зруйновані дерев'яні та цегляні огорожі, невпорядковані тротуари, розбиті дороги, незакінчена реконструкція зеленого насадження. Мало смаку й культури і в оформленні та комплексному впорядкуванні міста Хмельницького".

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303

ДОЛУЧУЮ 25 ЦЕНТІВ — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
.... Zip Code ......